

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีลักษณะเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Research) โดยมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนการวิจัย พร้อมทั้งประชากร เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

การศึกษาสภาพปัจจุบันของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมใน โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 148 คน และครู จำนวน 1,884 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. ออนไลน์. 2562)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2562 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 – 610 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 43) โดยทำการสุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษาแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน และทำการสุ่มครูผู้สอนแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 303 คน ดังตาราง 2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 2 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

อำเภอในสังกัด สพป.สระแก้ว เขต 1	กลุ่มประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
เมืองสระแก้ว	57	680	9	109
เขาฉกรรจ์	21	250	4	40
คลองหาด	25	348	4	56
วังน้ำเย็น	26	353	4	57
วังสมบูรณ์	17	253	3	41
รวม	148	1,884	24	303
รวมทั้งหมด	2,030		327	

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. ออนไลน์. 2562

จากตาราง 2 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้คือผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 148 คน ครู 1,884 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 – 610 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 43) โดยทำการสุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา และครูแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร อำเภอเมืองสระแก้ว เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ครู 109 คน อำเภอ เขาฉกรรจ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครู 40 คน อำเภอ คลองหาดเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครู 56 คน อำเภอ วังน้ำเย็นเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครู 41 คน อำเภอ วังสมบูรณ์เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครู 41 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน ครู 303 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีข้อความเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 4 ด้าน จำนวน 61 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 77) ความหมายดังนี้

5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการ

3.2 ทำการสร้างแบบสอบถามตามที่ได้ศึกษาแล้วนำเสนอประธานและกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC) มีค่า ดัชนีสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.60 – 1.00 (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏในภาคผนวก ก)

3.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ แล้วเสนอประธานและ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยมีค่า อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.37 – 0.83 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (รายละเอียด ปรากฏในภาคผนวก จ)

3.5 นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้ว มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202 – 204 ; อ้างถึงใน สันติ บุญภิรมย์, 2557 : 97)

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว ไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหาร และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เพื่อแจ้งให้ทราบ ถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย

4.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามให้ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและ กำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม

4.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์จำนวน 327 ฉบับ

4.4 เก็บแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ตอบกลับและเก็บด้วยตนเอง

4.5 ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เป็นจำนวน 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80

4.6 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วย โปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางประกอบบรรยาย

การแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 100)

4.51 - 5.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

0.00 - 1.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

การค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ

1. การศึกษาแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาคุณธรรมใน โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้วยวิธีการ สทนากลุ่ม

2. การสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลหลักและการสังเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติที่ดี

โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การศึกษาวิจัยในขั้นตอนนี้ กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม โดยยึดหลักการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามเกณฑ์การคัดเลือก

1.1 กลุ่มผู้บริหาร โครงการ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่เป็นโรงเรียนแกนนำ และ/หรือเป็นวิทยากรแกนนำ และ/หรือเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. อย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป

1.1.2 ศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

1.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วยครู จำนวน 4 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

1.2.1 ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. อย่างน้อย 2 ปี และ/หรือ

1.2.2 ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่เป็นวิทยากรแกนนำโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

1.3 กลุ่มผู้รับประโยชน์จากโครงการ ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

1.3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่เป็นโรงเรียนแกนนำโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ/หรือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน

1.3.2 ผู้ปกครอง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่เป็นโรงเรียนแกนนำโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยเป็นผู้ปกครองของนักเรียน ตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน

จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ตำแหน่ง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์	5
กลุ่มที่ 2 ครู	4
กลุ่มที่ 3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน	5
รวม	14

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการสนทนากลุ่ม

แบบการสนทนากลุ่ม มีลักษณะของข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และแนวคิด ตามประเด็นคำถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

กำหนดการสนทนากลุ่ม วันที่ 18 กันยายน 2563 เวลา 13.00 น. ถึง เวลา 16.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านเขาหิน ตำบลคลองหาด อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม คือ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและผู้วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวปฏิบัติที่ดีของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

1. กลุ่มประชากร

การประเมินแนวปฏิบัติที่ดีของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ศึกษาต่อกับกลุ่มประชากรที่ได้จากการกำหนดในการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลหลักที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในขั้นตอนที่ 2 จำนวน 14 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ครู จำนวน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในขั้นตอนนี้ คือแบบประเมินแนวปฏิบัติที่ดีของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประเมิน

ตามมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน คือ ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแนวปฏิบัติที่ดีที่สร้างขึ้น คำอธิบายแนวปฏิบัติที่ดี บันทึกการประชุมสนทนากลุ่มและแบบตรวจสอบและประเมินไปให้กับผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยตนเอง และรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับแบบประเมินตอบกลับจำนวน 14 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 100)

4.51 – 5.00 หมายถึง แนวปฏิบัติมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง แนวปฏิบัติมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง แนวปฏิบัติมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และมีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง แนวปฏิบัติมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และมีความเหมาะสม อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง แนวปฏิบัติมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และมีความเหมาะสม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและ วัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation

Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.1 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.2 การตรวจสอบสามเส้า (Triangulation)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี